

Innspill til ny stortingsmelding - Livslang læring og utenforskap

Oslo Voksenopplæring Sinsen er en videregående skole for voksne:

- Ca 1500 hel- og deltidselever og lærlinger
- Skolen tilbyr yrkesfaglig opplæring (YF) og studiespesialisering (ST)
- Ca 3/4 av elevene er minoritetsspråklige
- Alder fra 17 til 60 år, de fleste 25-40 år
- Over 60% av elevene er kvinner

Rådgiving

Rådgivning for voksne i vgs må være lovfestet

Karriereveiledning er nødvendig for mange voksne som har liten kunnskap om utdanningssystem og arbeidsliv.

Karriereveiledning kan bidra til at den enkelte kan ta mest mulig bevisste og informerte valg. Feilvalg er kostbart for individ og samfunn.

Mange voksne i videregående skole har sosiale utfordringer som kan være til hinder for å fullføre utdanning. Det er derfor behov for rådgivning også når det gjelder sosialpedagogiske oppgaver.

Oslo trenger et karrieresenter tilsvarende andre fylker i landet

Man bør finne en form for samlokalisering og samarbeid mellom NAV og Fylkeskommunen (all voksenopplæring i Oslo). Dette gir mulighet for helhetlig veiledning og oppfølging over tid.

Unge voksne som har mistet ungdomsretten bør få voksenrett.

Man bør revurdere 5-årskravet i 23/5-regelen.

Fra rådgiverne ved Oslo VO Sinsen

Engelskfaget

Elever med svært mangelfull og begrenset skolegang fra hjemlandet tas ofte rett inn i videregående uten tilstrekkelig basiskunnskap i fagene de møter. Elever har krav på tilpasset opplæring, men det er fortsatt kompetansemålene i læreplanen som styrer innholdet i undervisningen, og som styrer vurderingen eleven har krav på. I faget er engelsk det lik eksamen for yrkesfagelever (YF) og elever på studiespesialisering (ST), og som skal inn på en høyskole. Mange elever i voksenopplæringen er nybegynnere i faget når starter på vgs. Gapet mellom elevenes forutsetninger i faget, og de

læreplanmålene de møter, blir derfor så stort at altfor mange stryker eller faller fra. Resultatet er at samfunnet går glipp av solide fagarbeidere som f.eks. helsefagarbeidere, elektrikere osv.

Dette er ødeleggende for elevene som er invitert inn i en opplæring de ikke kan forutse at de ikke vil mestre. For en voksen elev er dette i tillegg misbruk av tid, krefter og penger, og fra et samfunnsøkonomisk perspektiv må det sies å være sløsing med ressurser.

Forslag : Opprett ulike læreplanmål for YF og ST i faget engelsk .

Kari Lund Ellingsen, faglærer i engelsk på Oslo Vo Sinsen, Utdanningsforbundet.

Norskfaget

Tidligere fantes det en egen læreplan som tok hensyn til at mange voksne elever i vgs har kommet til Norge i voksen alder. De har i utgangspunktet et fullt utviklet morsmål (som ikke er norsk), og det de har av skolebakgrunn, er fra et helt annet skolesystem enn det norske. Denne læreplanen eksisterer ikke lenger. Disse elevene settes i dag, både på YF og ST, i grupper med elever som har norsk morsmål/norsk skolebakgrunn. De skal følge samme undervisning, samme læreplan, de har de samme kompetansemålene, og skal vurderes ut fra de samme kriteriene. Dette fører til at de behovene disse elevene har for en opplæring som kan fokusere på det de sliter med, ordforråd, begreper og annen grunnleggende språkforståelse, i sjelden grad blir dekket i den undervisningen som foregår.

I dag er det også svært usikkert om denne elevgruppen fortsatt vil kunne avlegge eksamen som tar hensyn til at de har norsk som et andrespråk.

Etter min mening er det her de store utfordringene ligger.

Eva Hodneland, faglærer i norsk, Oslo VO Sinsen

Norskfaget

Elever med minoritetsspråklig bakgrunn som har fullført Yrkesfag (YF) og som kommer tilbake til oss for å ta påbygg, har rett til ett-årig studieforberedende norsk. Noen av disse elevene er språklig svake og ville hatt godt utbytte av å bruke to år på påbyggingen. Pr i dag velger de fleste av disse elevene å gå ett-årig selv om de fra skolen anbefales å gå et to-årig løp.

Jeg foreslår at det settes et krav om karakter 4 fra norsk YF for å kunne ta norsk påbygg på ett år. For noen vil dette bety et bedre grunnlag til å ta høyere utdanning. For andre vil det signalisere at norsk VG3 er en langt mer krevende fag enn norsk YF, noe som forhåpentlig kan gjøre at de velger en annen yrkesvei.

Jeg vil også understreke ønsket om at overgangsordningen for elever med minoritetsspråklig bakgrunn (norsk 2) innenfor norskfaget videreføres.

Jeg ønsker meg en stortingsmelding der begrepet "hjemlandet" er erstattet med "fødelandet" for de som har kommet til Norge som voksne. "Hjemlandet" er et ideologisk uttrykk. I tråd med norsk innvandringspolitikk om frivillighet må de selv få velge hva som er hjemlandet.

Unni Lervik, faglærer i norsk på Oslo Vo Sinsen, Lektorlaget

Realfag

Voksenopplæringen skal være med på å gi økt livskvalitet og økt livsmestring. For at dette skal bli vellykket må man møte brukerne der de er. Man må skaffe en oversikt over brukernes utdannelsesnivå før de loses videre inn i utdannelsessystemet. Dette mye for å unngå at de havner på et nivå der de ikke passer inn. Det å være rettighetsselev holder ikke hvis man ikke har den utdannelsesbakgrunnen som skal til for å mestre grunnskole eller videregående skole. Yrkesfaglig utdanning krever en ting mens studiespesialisering krever noe annet. Dette kan føre til tap av tid og bli en unødvendig økonomisk belastning. Feilplasseringer fører til frustrasjoner, opplevelse av å være taper og bortkastet tid.

Eksamensrettet voksenopplæring bør ha tilbud både for grunnskole og videregående skole (yrkesfag og studieretningsfag). En god del av de som kommer til landet har en delvis fullført utdanning fra hjemlandet. Disse trenger ofte bare påbygningskurs på videregående skoles nivå. De har gjerne en rask "turnover" i utdannelsessystemet og kommer fort over i yrke og blir gagnlige medborgere.

Jarle Selmer, faglærer i realfag på Oslo Vo Sinsen, Tekna

Naturfag

1. Manglende forkunnskaper i kjemi hos voksne elever.

Store deler av naturfagslæreplanen bygger på relativt gode forkunnskaper i kjemi. Elever i ordinær vgs har naturfag i VG1, rett etter at de har vært igjennom mye kjemi på ungdomskolen. I VO er vi nødt til å bruke relativt mye tid på grunnleggende kjemi, noe som gir dårligere tid til det øvrige.

2. Voksne med *innvandrerbakgrunn* har dårligere referanserammer til artsnavn og norske naturtyper.

Økologi-delen byr på utfordringer når elever ikke har grunnleggende kunnskaper om naturen vi omgis i Norge og ikke kan relatere seg til eksemplene de ulike lærebøkene nevner.

3. Manglende kunnskap om studieteknikker og presentasjonsform

Mange voksne elever har mindre trening/erfaring enn ordinære vgs-elever når det kommer til kunnskap om studieteknikker og hvordan man på best mulig måte kan fremlegge kunnskap man besitter både skriftlig og muntlig.

Naturfagsseksjonen ved Oslo Vo Sinsen